

Ristikoissa paljon asiaa

Jatkamme lisäksi Ristikoiden 20 ensimmäisen vuosikerran tutkimusaineiston esittelyä. Aineistossa on sanat yhteensä 3.519 ristikosta. Sanojen kokonaismäärä oli 352.494 kpl.

Ristikoiden sanat ovat pääasiassa varsin lyhyitä. Aineistossa 4-kirjaimisia sanoja oli yhteensä 123.431 kpl eli 35,0 % kaikista, 5-kirjaimisia 100.634 (28,5 %) ja 6-kirjaimisia 54.152 (15,3 %). Yhteensä 4-, 5- ja 6-kirjaimisia oli 78,8 % kaikista sanoista.

Usein puhutaan, että Tea Istan, varsinkin hänen sukunimensä, yleisyys ristikoissa johtuu siitä, että kirjaimet ovat niin otollisia ristikoihin. Yleisimmät ristikoiden sanojen alkukirjaimet ovat: A 18,5 %, T 10,9 %, K 9,1 %, S 8,6 % ja I 6,7 %. Siinä ovat Istan kirjaimet K:lla täydennettynä ja viisi yleisintä kattaa 53,8 % kaikista sanoista. Loppukirjaimissa viisi yleisintä ovat: A 25,6 %, T 24,0 %, I 13,1 %, S 8,4 % ja O 6,9 %. Siinäkin löytyy Ista, nyt O:lla täydennettynä. Viisi yleisintä kattavat yhteensä 78,0 % aineistosta.

Aiemmin kirjoitin yleisimmistä sanoista. Listan kärjessä oli TAAS, yhteensä 547 esiintymiskertaa eli esiintyy harvem-

massa kuin joka kuudennessa ristikossa. Jos tarkastellaan saman sanan yksikköä ja monikkoo, tilanne muuttuu. ASIA on yksikkömuotoisena viidenneksi eniten esiintyvä sana (408 kertaa). Kun otetaan mukaan monikkomuotoinen ASIAT (357), tulee yhteisten kertojen määräksi 765. Ristikoissa siis sittenkin on aika paljon asiaa!

Yleisin etunimi on ATET (listan kuudes, esiintymiskertoja 400). Kun mukaan otetaan nimen yksikkö ATTE (194 kertaa), nousee tämä sanapari yhdessä listan kakkoseksi (594 kertaa).

Listan yhdeksäntenä komeilee AKAT (383 esiintymiskertaa). Kun tästäkin otetaan mukaan yksikkömuoto AKKA (208 kertaa), saadaan listan kolmoselle yhteensä 591 esiintymiskertaa.

Vielä yksi sana, kun yksiköt ja monikot lasketaan yhteen, ohittaa TAAS-sanan. Listalla sijalla 18 on sana OTOT (341 esiintymiskertaa). Yksikkömuotoinen OTTO saa 208 osumaa, joten yhdessä ne menevät kahdella esiintymiskerralla (549) ohi.

Yksi yleinen havainto ristikkosanoista on selvästi se, että yleisimmät eivät esiinny kovin usein. Se paljon kuultu argumentti ristikkoja vastaan, että "niissä toistuvat aina ne samat sanat", ei aivan pidäkään paikkaansa.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/